

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 28 de Septiembre de 1900

Núm. 3.678

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 1
" provincies trimestre . . . . . 5'50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions, d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

LAPIDAS

LAS MILLORS Y MES BARATAS

Vda. y fills de A. Auqué

REUS

Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

Recordeu als morts

Pera 'l 2 del próxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors treballadas al burí, mate y rellén, desde 15 pessetas; dauradas á meytat de preu 50 per 100 de rebeixa en las inscripcions.—De franch la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES

LLOVERA, 23. VIUDA VILÀ LLOVERA, 23.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat

Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d' aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde 'l primer de Septiembre próxim quedarán obertas las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvuls*, *elemental* y *superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvuls*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los emponents pedagogos Froebel y Lopez Catalán.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapicería, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFEIX Y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX Y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnas internes, mitj pensionistas y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, María Fabra.

TALLER DE PLANXAR

DE

REGINA LEIRA

Desde 'l mes de Juliol d' aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxar, montat ab tots los adelantos que ten delicat treball requereix.

Dit establiment te una secció espacial pera 'l rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcéters, etc.

Així mateix se rentan vestits de seda y merí, y tota classe de mantellines.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fabrica.

Se donan llissos á senyoretas y se serveixen los encarrecs ab la major pulcritud y economia.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.ª.—Reus.

Secció doctrinal

La crisis industrial

Lo fet es que 'ls govns ab la seva ignorancia, ab sa ineptitud, ab lo sistema de las falsas majorías parlamentarias, son incompatibles ab la vida de progrès de las societats modernes.

Aquesta incompatibilitat no es pas cosa nova, la lluyta entre 'ls interessos de la industria y 'ls govns centralistas es tan antiga com la matixa industria.

En la «Miscelánea económico política» de don Miguel Zabala, impresa l' any 1749, se detalla minuciosament la lluyta dels productors catalans ab los

Poders públics sobre reformas económicas, especialment sobre materia tributaria. Eran en tan gran número los impostos, y impossibilitavan de tal modo la vida comercial y industrial de nostra terra que los productors d' aquí protestaren com un sol home y lograren imposar al Govern del Rey Feip V, la tributació del catastro.

Y en temps ja més propers als nostres, quan la moderna industria catalana estava á sos comensaments, los industrials tingueren, ajudats per tots los estaments de nostra terra, de emprendre tremenda campanya ab los govns centralistas pera imposar-loshi lo criteri económic proteccionista en contra del lliure cambista que era lo que predominava en las esferas oficials.

Lo criteri proteccionista triomfá, los productors d' aquí l' imposaren, y aixís com en l' any 1749 la tributació catastral havia donat magnífichs resultats pera lo Tresor y pera Catalunya, del mateix modo, lo criteri proteccionista ha donat abundants fruyts; mercés á ell l' industria ha prosperat, ha crescut, se n' han creat de novas, s' han format costúms industrials; l' industria que á mitjans del sigle era un nen que necessitava caminadors, es avuy ja un ser que entre en l' adolescencia. Es per aixó, per aquet mateix creixement que las sevas necessitats han cambiat, y si algun dia no necessitava més que la protecció aranzelaria, avuy aquesta es insuficient, avuy necessita, com deya lo Foment del Treball Nacional en un dels seus darrers documents públics, «una protecció interna més feconda que l' aranzelaria, consistent en lo perfeccionament de tots los serveys

»públichs, en la moralitat y en la inteligencia dels »funcionaris.»

Aquesta protecció interna es en va demanarla á las actuals burocracias: nó poden ni sabrian darla; es per aquet motiu que s' imposa la desintegració de las facultats que tenen avuy los que exerceixen lo poder en benefici de las regions, pera que aquestas per sí solas, com elements de superior cultura que 'ls que monopolisan lo poder, pugan proporcionar als productors de nostra terra la protecció interna que necessitan, los sistemas tributaris adequats, l' administració honrada y inteligent, las lleys jurídicas apropiadas á sas costums y las sevas necessitats.

Aixó suposa un cambi radicalíssim en l' orientació política espanyola y aquet cambi no s' obté més que després d' una llarga lluyta. Aquesta es la que s' imposa y del mateix modo que 'ls nostres productors tingueren que lluytar pera conseguir l' implantació del catastro y pera imposar lo criteri proteccionista en la política económica del Estat espanyol, avuy tenim de lluytar pera obtenir un cambi més radical encara, pera imposar als governants espanyols lo criteri regionalista en sa acepció més ampla.

Aquet y sols aquet es lo remey pera curar la crisis industrial.

Exposició

(Acabament)

Urgeix, donchs, la derogació del párrafo tercer de la mentada R. O. donchs no verifichant—equivat á tancar definitivament las portas pera acullirse als beneficis de la Lley; creixent d' aquesta manera la especie d' anarquia administrativa, que avuy desgraciadament impera y fent impossible sa vida normal.

Altre punt devém consignar presentantlo al alt criteri de V. E., y es, que no poguent viure'l municipi, tampoch poden viure sos administrats, y si avuy l' Estat recauda una petita partida per contribució directa, es degut á que alguns (encarques per desgracia poch) contribuyents que comptan ab altres propietats ó rentas fora d' aquest país, están pagant confiant en que obtindrán la rebeixa de sas propietats destruidas per la filoxera, situadas en aquest país, cumplint la Administració lo ofert per la Lley y Reglament tantas vegadas citat; pero desde 'l moment que s' enterin de la modificació del art. 127 que 'ns ocupa y s' convenen de que 'l Govern en lloch de facilitar la execució de la Lley reformant los articles que fossin necessaris passa d' aquesta manera aliviar la precaria situació que atravesava 'l contribuyent, posa trabas reformantla en lo sentit d' impossibilitar lo cumpliment de la referida lley; allavors aquets poch pagans afortunats, no 'ns cab lo menor dubte, deixarán d' efectuarlo y tindrán que contemplar creants de brassos, com lo fisch diligentment s' apodera de sas fincas per medi del agent executiu amparat per aquesta Delegació que tant obstacle oposa a la justa y legal petició dels contribuyents de terrenos filoxerats.

Altra observació devém mentar y es que, l' Estat res va á guanyar y si á perdre, no donant la má y protegint al país. Ab las fincas adjudicadas al Estat la pesseta que queda al contribuyent, no la invertirá

en la replantació dels ceps y per conseqüència l'Estat en possessió de las fincas yermas, res li van a produhir, mentres que doloçant al contribuyent en condició legal y possessió plena de sas fincas, aquést farà esforços sobrehumans para replantarlas, y en aquest cas tornarà aquell a percibir la contribució per la nova riquesa imponible, que encare que paulatina, anirà gradualment resultant.

Al art. vuité de la Lley vigent menciona: «que no s'concediran en lo successiu per cap concepte moratorias para l' pago de la contribució d' immobles, cultiu y ganaderia».

Per lo que disposa lo precedent article, veyém que sens presentar l' oportú projecte a les Córts no pot V. E. concedir moratorias. Davém pregar encarescudament a V. E. se serveixi modificarlo en lo sentit de poguer concedirlas: donchs los contribuyents que están en descubert, que com ja hem dit, son la inmensa majoria, no es que no hagin volgut pagar, sino que no han pogut ferho, donchs mentres lo país recolecta y pogués ferse ab diner, pagá fidel y puntualment tota classe d' impostos que li foren senyalats.

En sa conseqüencia, nos atrevím a demanar, que sinó pot V. E. concedir lo perdó total dels atrassos, se serveixi quan ménos concedir una moratoria para pagarlos en vint plassos, y d' aquesta manera l' Erari recullirá la petita quantitat per la riquesa que resulti amillarada, com cereals ó pastos, y ademés lo plasso corresponent a la moratoria.

Si l' Govern de S. M. acudeix en alivi de las calamitats ab la quantitat que te disponible y figuri en presapost, quan una comarca pert sas cullitas per efecte d' aquellas, sent així que la calamitat es passadgera, donchs la pérdua consisteix las més de las vegas en part de la riquesa, nos atrevím a solicitar vingui en socorro d' aquest país, donchs la calamitat que sofreix, es de caràcter permanent, y abraça, com ja hem indicat, la casi totalitat de sa riquesa. Hi ha poble que a la fetxa han tingut que emigrar lo cinquanta per cent de sos habitants, y de no ampararnos tením la certesa trista y evident de que la població quedarà reduhida a zero, ó poch ménos.

Conexedors de las altas dots de rectitut, inteligencia y zel que adornan a V. E. confiadament los hi supliquém y no duptém trobarem ressó, servintse ordenar que per sos subordinats se compleixin nostras peticions en la part legal estatuhida, y recomenatlos hi procurin facilitar la gestió, així que aixó signifiqui deixin indefensos los drets del Fisco, ó sia que procurin germanar los alts interessos del Estat ab los no menos atendibles del contribuyent, y proposar al Govern de S. M. ó a las Córts en son cas, quantas midas son clar talent los surgís para vindre en alivi y socorro d' aquest misero y tan desgraciat país, donchs no podém ni tan sisquera concebir se 'ns deixi abandonats.

Gracia que s' promaten los infrascrits del recte, justicier y imparcial procedir de la digníssima autoritat de V. E.

Falset Septembre de mil noucents.

Excm. Sr.—Francisco Folch, *President*.—Frederich Escoda.—Miquel Sas.—Medin Armengol.—Lluís Cañellas.—Frederich Magriñá.—Miquel Barceló.—Joan Merolés.—Ricardo Mestres, *Secretari*.
Excm. Sr. *Ministre d' Hisenda*.

Y del crédito ¿qué?

No fa molt temps, alguns mesos, que l' president del Consell se donava per satisfet com nen ab sabatas noves per la excelencia, a son dir, de nostre crédito ab l' extranjer.

A mantenir aqueixa excelencia, ho supeditaren tot éll y son llochtinent Villaverde, posantla para pretext d' empréstitos y ruinosas operacions financieras.

També com motiu la prengueren para pegar al contribuyent.

Sobre lo del famós empréstit ho donaren per consolidat y conseguit.

¿Pera qué?

Donchs pera sortirnos ara las casas extrangeras constructoras de material de guerra ab que no sols se negan a contreure obligació formal ab Espanya fins que estiguin votats los créditos suficientes a pagar canons que s' demanavan, sino que ademés imposan que 'ls litigis y qüestions a que l' contracte pogués donar lloch se resolguin per las lleys de sos respectius països.

Y del crédito ¿qué? cab preguntar ara al inclit Silvela, al no menos inclit Villaverde y a son successor Allendesalazar.

Y si responguessin haurían de dir baixant aquets fums que pera fermar a la nació y desplumar al

contribuyent han tingut y segueixen tenint: donchs del crédito... ros com tots nostres oferiments y asseveracions s' ha quedat en dit.

Y alló que no fa molt temps, alguns mesos, presentavan com son major triomf, s' ha convertit en un de sos més grans fracassos.

Ni nostra Hisenda, ni nostres tribunales de justicia mereixen lo més mínim crédito als extranjeros.

Pera arribar a aquest resultat hem sufert un Govern despótic, rival dels Narvaez y Calomarde y hem arruinat nostras hisendas industrials pagant contribucions molt superiors a nostras forasas.

¿Podém seguir així?

No y mil vegadas no.

Una excursió

al «Institut Desert de Sarriá»
para obrers inualts del treball.

Feya bastant temps que s' trevallaba para fer una excursió al «Institut Desert de Sarriá», a fi de poguer admirar lo que pot la iniciativa particular en nostra terra, quan está lliure de la dels entrebanchs oficials, y bé d' una intervenció directe del Estat, puig si bé l' Estat per tot se fica es una gran sort que s' limiti a una indirecta intervenció pasada y amenassadora sempre, per limitada que siga.

Lo dia de Santa Tecla a la tarde tingué lloch l' excursió preparada per l' Agrupació Excursionista Catalana «Los Montanyenchs» ab assistencia de gran número de socis y de representants de l' «Associació Popular Regionalista», la «Catalunya y Avant», «Lo Somatent», «Ramón Llull» y altres Agrupacions y Associacions catalanistas de Barcelona y en representació de la premsa catalanista hi assistiren los periódichs «La Nació Catalana», «Lo Jovent Català» y Lo SOMATENT representat per nostre corresponal a Barcelona, senyor Loran.

Arribats a Sarriá a las 3 de la tarde se feu via envers l' «Institut de Sarriá», y a mitj camí trobarem un assilat a tant benéfich Institut que venia a rebrens, aixó va fer molt bona impressió en lo cor de tothom, puig a més de que ja podíam admirar la netedat, que mes tart varem notar, en tots los departaments de dit «Institut», podíam veurer que 'ls assilats tenían fins la llibertat, d' anar a passejar per fora de l' establiment, ab permís sempre del director. Aquell bon home, va acompanyarnos fins al fi de nostra excursió, fentnos grans elogis del sabi metje, director y fundador del «Institut» Doctor Joseph Ricart, a qui va ajudar materialment y moralment en sa tasca lo difunt fabricant senyor Sert (E. P. D.). Al arribar a la portalada del benéfich «Institut», varis venerables vellets estavan esperantnos, y tot just nos van veure, se varén llevar la gorra corresponentlos nosaltres descubrintnos tots, casi tots los vellets de la porta, varen acompanyarnos fins a la casa de l' sabi metje Doctor Ricart director de l' Institut, qui estava esperantnos junt ab la seva distingida familia, y varis amichs particulars.

Un cop fetas las salutacions propias de tals cassos, se féu un grupo de tots los represents, no faltant alguns assilats també, que davan al grupo un relleu difícil d' explicar, siguent dit grupo fotografat diferents vegadas per tres aficionats al art fotogràfic, escampannos després per los hermosos jardins que rodejant l' «Institut», de quin lloch se tragueren també hermosas fotografias, retornant al poch temps a la casa de l' Doctor Ricart en quin lloch varis socis de las Institucions corals «Orfeo Catalá», «Escola Jordiana», «Orfeo Canigo», y de la secció coral de la «Catalunya y Avant», dirigits per lo director de la última, en Joseph Massó y Goula, sense previ ensaig cantaren, en obsequi al Doctor Ricart y tota la seva companyia y las cansons catalanas «L' Arbrer Sagat», «La Filadora», «La Pastoreta», y aquella cansó que fa agafar rabiet a la gent de Madrid y que ab tan pleer cantém nosaltres, y que ab algú, li ha volgut un processament ara fa poch temps, obsequi després, lo Doctor Ricart als excursionistas ab una sessió fonogràfica, en la que entre altres sentirem la cansó patriótica titulada «Plany» cantat per lo tenor Font Feliu y dugas sardanas, obsequiantnos després a tots ab un esquisit refresch, acabant la festa ab la impressió fonogràfica de las cansons «L' Estudiant de Vich», «Corrandas» y aquella cansó cantada per lo senyor Aureli Capmany, donant fi al acte un petit discurs dau las graciás al Doctor Ricart per sas atencions en nom de 'ls excursionistas, lo president de «Los Montanyenchs» en Joseph María Folch y Torres, despedintnos tots, als crits de visca lo Doctor Ricart, visca l' «Institut Desert de Sarriá», y visca Catalunya, quedant satisfets de l' excursió realizada y agrahits de las atencions rebudas de part de l' Doctor Ricart, de la seva familia y de 'ls

assilats que ab sa presencia donavan prova del modo que s' practica una obra bona en nostra terra, demerentint la afirmació de certa gent que diu que som egoistas. Rebi lo Doctor Ricart, nostra felicitació més entusiasta, per la bona obra que practica, aixís com també per l' ordre que en totes las dependencias de l' Institut varem poguer apreciar, també per son talent.

FA SOL RE.

La guerra del Transvaal

Segons la informació inglesa, ja ha comensat la desbandada dels boers que s' internan en la colonia portuguesa de Lorenzo Marquez; la exactitud d' aquestes noticias, una vegada que coneixém lo sistema británich para confeccionar la pau, devém posarle en cuarentena per pura precaució, així com la de tots los detalls ab que s' pretent donarleshi més aparent verosimilitut y que s' refereixen a la venta d' armaments y municions, inutilizació de pessas d' artilleria, etc. etc.

Los inglesos están en lo cas de justificar devant del mon un triomf decisiu para que la anejió de las repúblicas boers a la Gran Bretanya sia universalment reconeguda y no s' reputi com un infuco despullament contrari al dret; y en la dificultat d' obtenir victorias ostensibles en combats que 'ls boers eludeixen cuidadosament, lo millor es assegurar que 'ls generals y oficials republicans en gran número abandonan lo teatre de la guerra y s' aculleixen a la protecció d' un país neutral; aixó equival a deixar als inglesos per amos del camp y renunciar a la lluyta, y constitueix la demostració manifesta de la efectivitat y eficacia del domini británich sobre l' territori de las exrepúblicas.

La trama está perfectament urdida y no deixarà de produhir en molta gent la impressió desitjada; pero ¡quánta fioció hi deu haver en lo fondo d' aquesta hábil representació teatral!

Determinant concretament los quefes boers que han passat lo frontera, se nombra a Botha (que ja no tenia mando y estava malalt) y s' fa pujar a deu ó dotze los oficials y a cinchcents los soldats que han abandonat lo Transvaal.

Així de cop, la defecció sembla important; pero ¡quina proporció representan los desertors respecte a la xifra total de que s' compon l' exercit boer?

Segons tots los cálculs, hi havia en aquets últims dias uns 25.000 boers en armas, que disposavan encare de 70 a 80 pessas d' artilleria; encarque hagin passat la frontera cinch cents homes ab sos respectius oficials y la hagi crusat també Botha, que previament havia resignat lo mando, quedan altres 24.000 combatents, que ni han deposit las armas, ni han emigrat, ni han fet cap manifestació de renunciar a la guerra; ab ells están encare quefes de gran valia com Delarey, Dewet y altres, decidits partidaris de la defensa nacional, y aquets segueixen fent la guerra de guerrilles en las mateixas comarcas en que han conquistat repetits triomfs.

Poch poden suposar, donchs, las desercions de que 'ns parla l' informació británica para l' aspecte general de la campanya.

Veritat es que 'ls inglesos poden argumentar d' aquest modo un país cal quefe d' Estat fuig; un Exércit cal general en quefe abandoni l' mando; un poble viril en quals habitants comensa a cundir lo desaliento y a produhir més cuydado la llibertat personal que l' independencia de la nació, mostran ja 'ls primers síntomas de sa completa descomposició; pero 'ls síntomas poden iniciarse para contenirse en breu, sens que torsosament hagin de produhir l' enfermetat que anuncianen. Las inglesos en aquesta ocasió se fixan molt en los boers que s' en van y no paran sa atenció en los que s' quedan, y aquets son los que han de determinar en tot cas lo verdader estat de las cosas en lo teatre de la guerra; mil homes que trasposin la frontera de Llorens Marqués no poden may contrapesar l' influencia de 24.000 que s' quedan en las montanyas decidits a lluytar; y en la creencia contraria que manifestan los inglesos está precisament la fioció ab que pretenen enganyar al mon, corrent lo perill de ser ells los primers enganyats.

En cualsevol país, unas quantas partidas rebeldes llansadas al camp en un moment donat solen sostenir per molt temps l' estat escepcional y esterilizar la acció dels Exércits regulars, per numerosos y ben organissats que sean: totas las guerras civils que hi ha hagut en totas las nacions han comensat per la persecució d' uns quants grupos mal armats, y han arribat en molts cassos a adquirir proporcions tremendas; molt millor poden sostenir aquest estat 25.000 homes aguerrits y ben armats que lluytan per l' ideal més hermos que pot defensar l' home: la independencia de Patria.

Hi ha que venrehó para creureho; mentres

manera ostensible los boers no realizan un acto de sumisión y se avinguen a depositar y entregar sus armas al invasor, no podré convencerme de que ha arribat lo terme de la campanya; lo demás son habilitats inglesas de las que eb lo temps ningú arribará a fer cas, ni obtindrà la poderosa Albión altres resultats que canviar en una lluyta estèril a la sombra ficticia d'una soberanía purament nominal.

CRÓNICA

Tenim entés que la societat «Lliga Catalanista» està projectant una llubida festa d'inaguració que tindrà lloch probablement en un dels dies de las fiestas que s'projecta fer en aquesta ciutat.

Durant tot lo dia d'ahir seguí l'cel cubert per espessa nevolada, rompent a las dotze de la nit en llampechs y trons als que seguí la pluja.

En lo present número encaixém una «Súplica» que dirigeixen als vehins de Reus lós dependents de comerç.

Aquesta nit a l'hora de costum celebrarà l'Excelentíssim Ajuntament la sessió de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 991'59.

Los dias 21 y 22 del próxim mes d' Octubre celebrarán sa festa major las localitats de Alcover y Vila. En lo mateix mes celebrarán sa fira anyal las següents poblacions d'aquesta provincia.

Dia 11. Vendrell.—19, Uldecona.—26, Mora la Nova.—y l'últim diumenge, Altafulla, Brañm. La Selva y Valls.

Lo sorteig de la Loteria Nacional que se celebrará l dia de demà a Madrid consta de dos séries de 30000 bitllets al preu de 30 pessetas cada un dividits en dècims a 3 pessetas.

Los premis serán 1500 (pera cada série) importants 630.000 pessetas.

Com havíam anunciat ahir nit debutá en lo teatre Principal de Tarragona la gran companyia d'ópera italiana que dirigeix l'aplaudit mestre D. Artur Borratta y de la que forma part la célebre diva Sra. Josefina Hugnet.

L'obra escullida pera son debut foé la bellíssima obra en quatre actes «La Bohema», estrenu en la vehina ciutat, posada en escena ab grandís aprato.

Ha comensat en lo mercat de Tortosa l'exportació en gran escala de la magrana que se envía a varias plassas importants de Catalunya y Valencia, comprantse a preus molt reduhits per los excessos beneficis que rendeix aquesta fruyta.

Lo riu Francolí baixava ahir bastant crescut a causa sens dupte del aygua cayguda en la alta montanya, donchs nos consta, que ans d'ahir nit plogué a Esploga de Francolí torrencialment.

Ahir feu anys que va morir lo molt insigne patrio en Francesch de P. Rius y Taulat, que tan va contribuir al esplendor de Barcelona y de Catalunya, duyent a bon terme entre otras obras de gran inportancia la Exposició Universal de 1888, grandiosa manifestació del esperit de la nostra terra.

Se calcula, per personas que poden saberho, que l número d' obrers que s' troban sens treball a Catalunya a consecuencia de la crisis industrial, puja a un 30 per 100, es a uns 26.000.

Lo dia 10 d' Octubre próxim acaba l'plasso pera donar compte a l'Administració d' Hisenda dels metjes que exerceixen la professió sens haver tret la patent corresponent.

La vacant que en l' exèrcit deix lo general Martínez Campos no será amortisada, sent casi segur que quan se proveheixi recaygui l' nomenclament de capitá general a favor del Sr. Azcoárraga, encara que aquets asseguran que mereixerá tal honor lo general Polavieja ó l' general Weyler.

L' alcalde de Córdoba ha dictat un bando requerint als vehins pera que immediatament matriculin sos fills en las Escuelas públicas de sos respectius districtes.

En dit bando s' adverteix que ls noys que s' troban en lo carrer en las horas en que deuen estar re-

collits en las aulas, serán dats en l' arrest municipal y los pares multats ab 10 pessetas la primera vegada y 25 la segona, sent sotmesos, en cas de reincidir, a l' acció dels Tribunals de justicia, per desobediencia.

La Junta local d' Instrucció primaria girará frequents visitas a las Escuelas públicas, ab objecte de veure si s' compleixen las disposicions vigents en la materie.

Secció oficial

Registre civil

del dia 27 de Septiembre de 1900

Naixements

Jaume Estivill Simeón de Jaume y Antonia.—Joan Gras Fort de Anton y Dolors.—Alfons Vergés Gilaver de Deimir y Maria.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

María Gras Boyé, 3 anys, Sana Eularia.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Wencesleo.

Sant de demà.—La Dedicació de S. Miquel Arcángel.

Anuncis particulars

Finalment joh lectors!

Podém anunciar que ha sigut vensut lo terrible mal venéreo y sífilítich.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Inyección anti-venéreos y Roob anti-sífilítich COSTANZI.**

Cursos rápidos y complerts

de Teneduría de Libres, Reforma de Lletra, Cálcul Mercantil, Práctichs de Comptabilitat, Correspondencia y Ortografía.

Nolla 1, primer.—Reus.

INTERESSANT

Tots los amos de talleres de Ferrería d' obra negra de la ciutat de Reus, a sa clientela y al públich en general, los hi participan lo següent:

Desde l dia primer d' octubre próxim, fins al 31 de Mars de 1901 en los diumenges y demás dias festius entre semana, tendrán sos talleres oberts pera poguer ferrar desde las set del mati fins a las dotze del mitjdia, y desde l dia primer d' Abril al 30 de Septiembre s' obrirán a las sis del mati fins a las onze que es la hora de deixar la tasca los dependents.

Las setmanas en que hi hagi dos festas ó mes seguidas, en la segona no s' ferrará.

Tampoch s' encendrà la fuganya pera fer cap treball en ella excepció de tenir que calentar alguna ferradura pera ferla venir ó ferrar a foch.

Atal successiuament anirán regint tots los anys veniders. Acordat a Reus lo dia 29 d' Agost de 1900. LA JUNTA.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada a un kilómetro d' aquesta ciutat, lliandant ab la carretera de Salou, hi ha varis trossos de terra, de cebuda un jornal aproximadament, pera vendre.

Pera informes dirigirse al mateix amo ó a D. Bonaventura Carpa, Farmacia, Reus.

Colegi de la Inmaculada Concepció

pera senyoretas

a càrrech de D.ª Antonia Martorell de Falcó

Aquest acreditat colegi inaugura lo 15 de Septiembre las classes de Plano, Dibuix, Pintura y Esculptura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurá un curs de Lenceria pera las senyoretas que desitjin aprendre la confecció de roba blanca.

Totas las assignaturas se donarán per Professors competents.

S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER

D.ª Angela Maleras Fabregat

Desde l primer de Septiembre quedan obertas en dit colegi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especials de 8 a 9 del mati y de 12 a una de la tarde.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; los faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciad en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori pera l'exámen d' Ingres indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Parvuls, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de 5 a 9 y de 12 a 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícula pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y musica vocal é instrumental; totes a càrrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

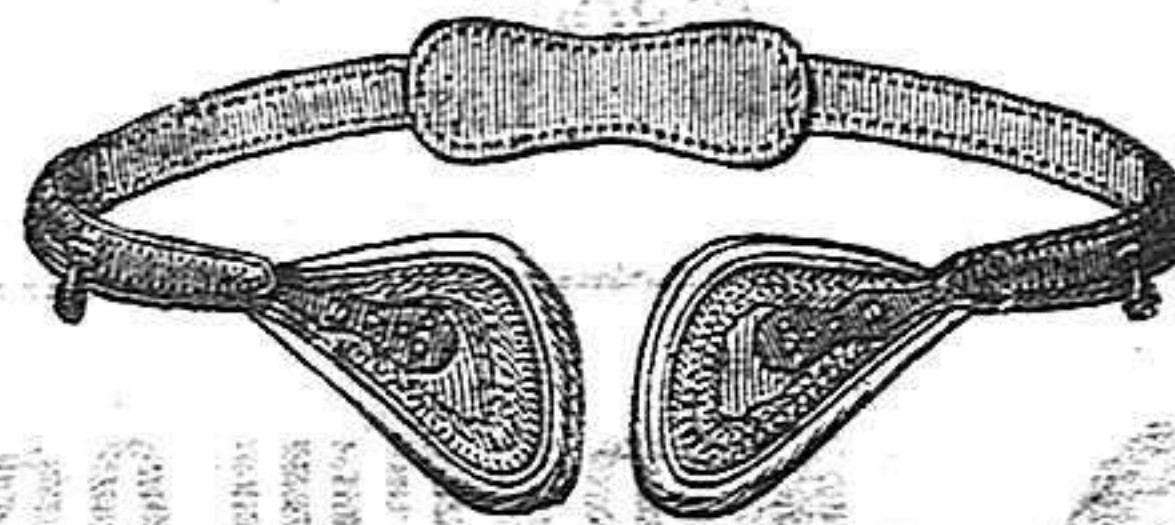
Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y l' tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comerç no son precisament las alabansas inusitadas ni l' reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los feits ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenuts de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida l' públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cauchuc pera la completia y prompta curació dels tendres infants.

Elasticos omooplásticos pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.—REUS

Telégramas

Madrid 27.

En lo primer consell de ministros que se celebró després que hagin conferenciat los senyors Silvela y Pidal, quan aquet hagi retornat a Madrid, s' acordará la fetxa que s' deu proposar a la Reyna pera obrir las Corts.

—Lo senyor Silvela explica la disposició presa respecte als generals, quefes y oficials que tenia a sas immediatats ordres, dient que s' trobava al ministeri de Marina ab nov generals quins serveys no necessitava, y que per consegüent se tracta d' una mida d' ordre y organizació del ministeri.

—Lo senyor Allende Salazar ha concedit quatre milions de pessetas, y no dos com s' havia dit, pera pagar los alcances que hagin liquidat las comisiones d' Ultramar.

—Lo comte de las Almenas snirá a Barcelona lo dia 3 del mes entrant pera recullir alguns datos que li faltan sobre la qüestió obrera, al objecte de tractar al Senat d' aquest assumpto.

Paris 27.

Desde Shanghai comunican al «Standards», que corre la veu de que l' general Valdessee ha amenssat ab embargar los queviures destinats a la Cort y enviar una expedició pera poderarse de l' emperatriu sino son castigats los causants dels desordres.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 28

De Teganrog y Malta en 18 dies, v. italiá Quinto de 1.175 ts. ab blat.
De Málaga y esc., en dias, v. Játiva de 793 ts., ab efectes, consignat á D. Anton Más, *Despatoadas*
Para Copenhague y esc., v. danés J. C. Jacobsen, ab efectes.

J. Marsans Roi

Representant, **Joaquim Sociats**

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	73'20	Aduanas	
Amortisable 5 0/0	92'50	Norts	54'10
Colonial		Alicants	79'95
Cubas 1886	87'12	Orenses	23'65
Cubas 1890	72'75	Obs. 6 Fransas	95'50
Filipinas		Id. 3 0/0 id.	52'
Exterior París	72'55	Id. Almansa 3 0/0	
GIROS			
París	30'50	Londres	32'80

Ordres de Boles para Barcelona, Madrid y París.— Compra y venda al contat de tota classe de valors.— Descompte de cupons.— Compra de monedes d'or y bitllets de tots los paissos.— Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	73'16	Cubas del 86	87'25
Colonial		Cubas del 90	72'75
Orenses	23'70	Amortisable	92'50
Norts	54'	Ob. 5 p ^o Almansa	
Alicants	79'85	Id. 3 p ^o Fransas	52'25
Filipinas			

PARIS

Exterior

MADRID

Interior

París

Londres

72'50

73'10

GIROS

30'50

32'80

Se reben ordres para operaciones de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Co. legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'25	
» 8 dias vista			
» vista		32'70	
París 8 dias vista			
» vista		30'20	30'40
Marsella 90 dias fetxa			
» vista			
VALORS LOCALS			
	DINER	PAPER	OPRR.

ACCIONS

	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.		675
Industriol Farinera	675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700	
Manufacturera de Algodón		150
C. ^a Reusense de Tranvias	25	
C. ^a Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100	300	350

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

Ne pochs envejoses sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Remeds Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan maravellós para *les estreñiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació recent* y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable para las *úlceras y fluis blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozorea uretrals*, *calculus*, *retencions d'orina* y demás *infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encare que sea hereditaria. Para la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté *loduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la alut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Als incredols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 485, Barcelona.

Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos para quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Para provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en totes las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Sífilis

Curació absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plasso, en lo

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Para més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumia.

Ferrocarril económic

de Reus á Salou

Servey de trens

que regirá desde 7'16 de Setembre de 1900

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
	Mati		Mati
	4'10		4'58
	9'00		10'49
Tarde		Tarde	
	2'32		5'10
	5'43		Nit
			7'2

Las horas se regirán per lo meriá de Madrid.

Reus 16 de Setembre de 1900.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDAD A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.—Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dipòdit exigit per las Lley-fiscals vigents com garantia para sos assegurats á Espanya.—Oficins para Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.— A Reus dirigirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Segurs contra incendis, esplossions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina para Catalunya, Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS

BAIXAS

para la contribucló

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.